

Oplæg om evaluering

PROGRAM:

8.40 – 8.45: Gå til morgensang – vi ses dernede

8.45 – 9.00: Morgensang

9.00 – 10.00: Oplæg om summativ og formativ vurdering

10.00 – 10.15: Pause

10.15 – 11.30: Formativ vurdering – en værktøjskasse

11.30 – 11.50: Evaluering og opsamling.

**FÆLLES OM
LÆRING:**
FORMATIV
VURDERING I
TEORI OG PRAKSIS

Sortkær, B. (2024): Evaluering og feedback. I: B. V. Petersen, A. M. Kvols og M. Wiskerchen (Red.), Pædagogik og Almen Didaktik

**AB
SALON**

PROFESSIONS-
HØJSKOLEN
ABSALON

Hvad er evaluering?

[My new presentation – AhaSlides](#)

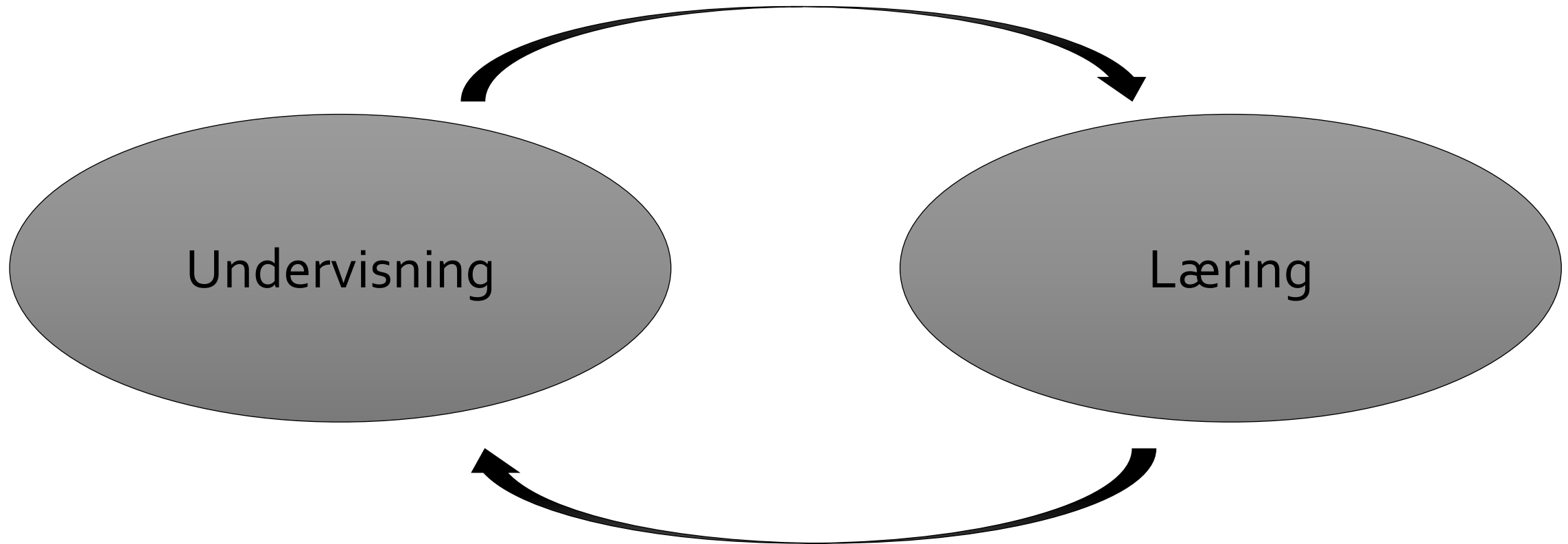
Ahaslides.eu/PAD

Forholdet mellem undervisning og læring

Vurdering - Broen mellem undervisning og læring

Den historiske og politiske kontekst for "undervisningsdifferentiering og evaluering"

- Idéen om enhedsskolen fødes omkring år 1900, med bliver først en realitet i Danmark med folkeskolenloven i 1993, hvor niveaueudeling afskaffes og undervisningsdifferentiering bliver et kernebegreb.
- Fra organisatorisk differentiering til pædagogisk differentiering.
- Folkeskolens §18 og §13 er relevante i fht til en lærers forpligtelser til at undervisningsdiffentiere.
- Sammenhænge mellem evaluering og differentiering

Summativ vurdering

*Vurdering **AF** læring*

... er "når gæsterne smager på suppen".
... gennemføres som afslutning på et forløb, uddannelse etc.

Skal bruges til:

- 1) At læreren, eleverne og andre ydre interessenter kan se, hvad elever har lært og ofte også på hvilket niveau de ligger.
- 2) Som dokumentation eller kontrol af det lærte.

Formativ vurdering

Vurdering **FOR** læring

...er "når kokken smager på suppen".
... gennemføres før og undervejs i undervisningen.

Skal bruges til:

- 1) At give læreren nyttige informationer om elevernes læringsudbytte af undervisningen til den videre planlægning.
- 2) At øge elevernes bevidsthed om, hvad de har lært, og hvad de ikke har lært (metablik på egen læring).

**AB
SAL
ON**

- Lærende
- Samarbejdende

Vejleder

At udforske elevernes læring...

"Lærerne er nødt til at erkende, at det, deres elever lærer, ikke nødvendigvis er det, de havde tænkt sig. Dette er uundgåeligt på grund af lærergerningens og undervisningens uforudsigelighed. Derfor er det tvingende nødvendigt, at lærere udforsker elevernes tænkning, før de antager, at eleverne har forstået noget bestemt."

(William, 2015, s.84)

FORMATIV VURDERING

- "Embedded"
- Vi er i et "øverum"
- Fejl er en forudsætning
- Eleven progression i centrum
- Læringskultur
- Proces
- Fællesskabsorienteret

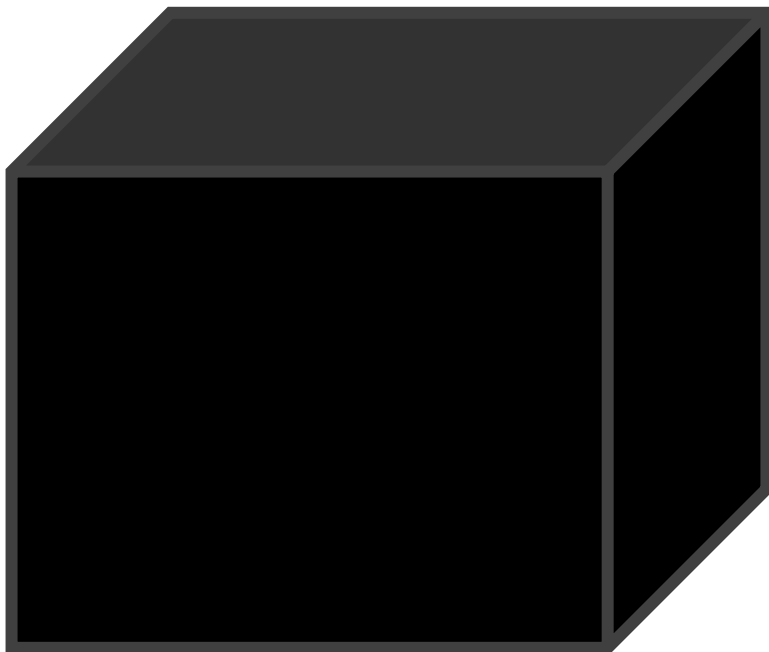
SUMMATIV VURDERING

- "Add-on"
- Vi er i et "prøverum"
- Jeg skal undgå fejl
- Sammenligninger med andre
- Præstationskultur
- Produkt
- Individorienteret

Læringssyn?

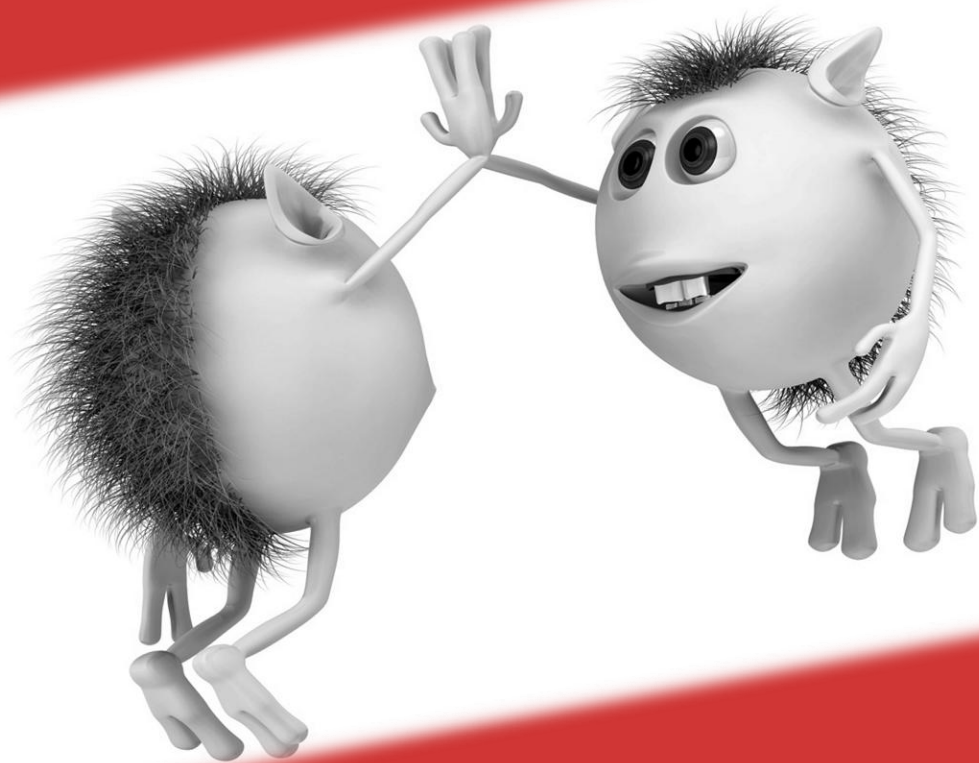
INSIDE THE BLACK BOX (BLACK OG WILIAM, 1998)

- RAISING STANDARDS THROUGH CLASSROOM ASSESSMENT -

- Findes der beviser for, at formativ vurdering kan fremme elevernes læring?
- Findes der beviser for, at der er brug for at forbedre praksis?
- Findes der beviser for, hvordan en formativ vurderingspraksis kan forbedres?

Tre-minutters-interview

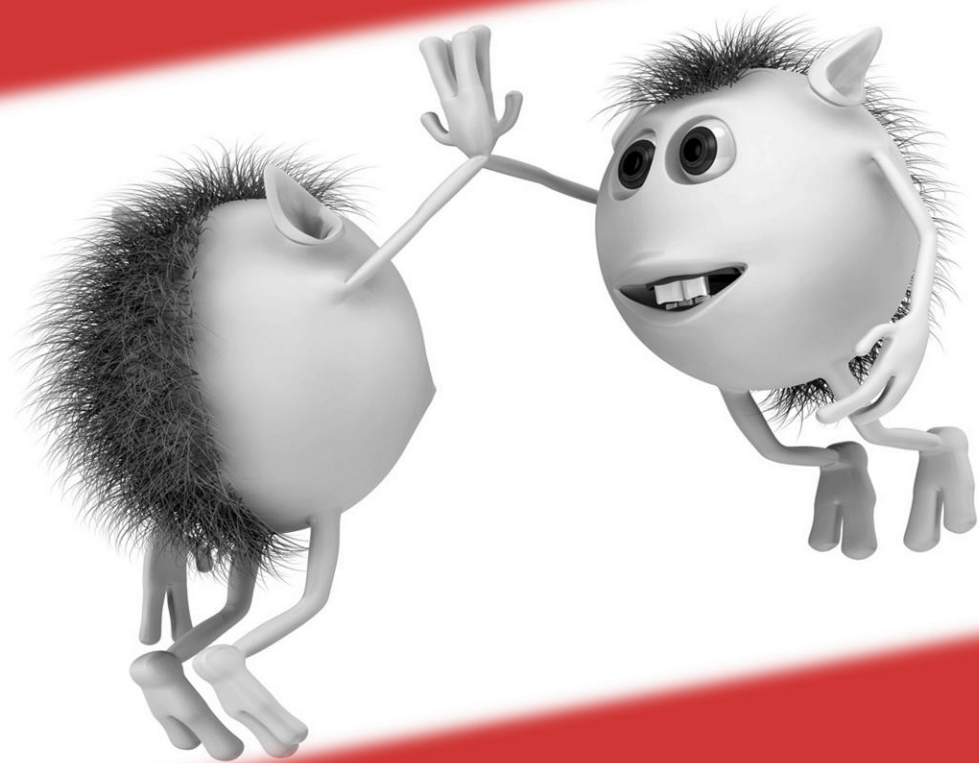
Dine erfaringer med evaluering

Hvordan vil du beskrive den
evalueringspraksis, du har mødt i *din egen*
skoletid?

Hvilke evalueringsmetoder brugte lærerne?

Giv gerne konkrete eksempler.

Tre-minutters-interview

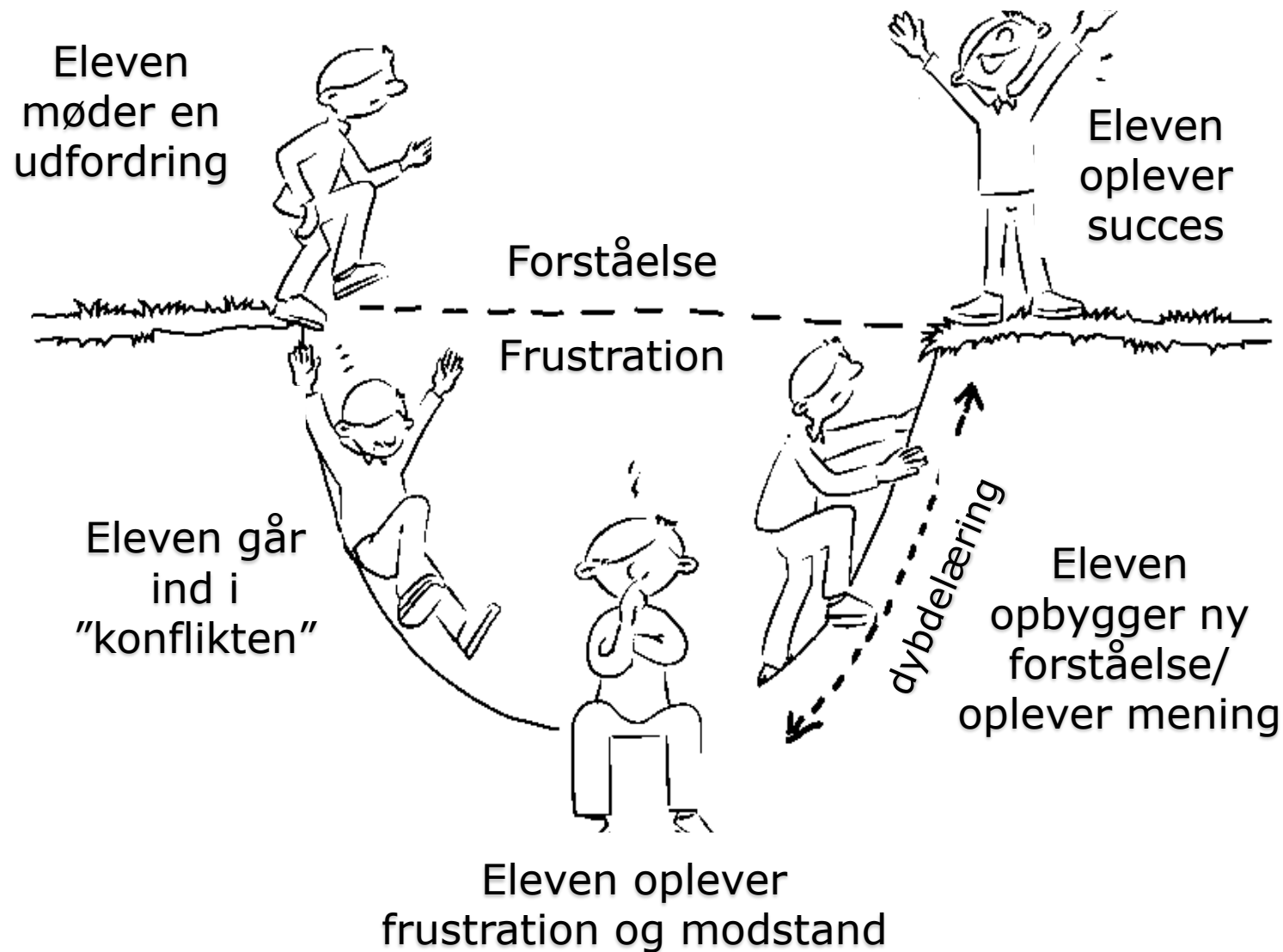
Dine erfaringer med evaluering

Hvordan vil du beskrive den
evalueringspraksis, du har mødt i
praktikken?

Hvilke evalueringsmetoder bruger lærerne?
Hvilke evalueringsmetoder du?

Giv gerne konkrete eksempler.

Læringskløften

(Bearbejdet model efter Nottingham, 2014)

4 vigtige pointer!

- Det er ikke vurderingsformen, der afgør, om den er formativ eller summativ, men måden den bliver brugt.
- Begge vurderingsformer har deres berettigelse. Dog argumenterer flere forskere for, at vi skal have mere af den formative vurdering ind i skolen og mindre af den summative.
- Opstillingen af formativ og summativ vurdering ikke skal forstås som et modsætningsforhold, men snarere som to dimensioner af vurdering.
- Det kan også være en udfordring, når der ikke er tilstrækkelig summative vurdering.

Formativ vurdering i praksis – strategier og værktøjer

5 strategier for formativ vurdering

	Hvor skal jeg hen?	Hvor er jeg nu?	Hvor skal jeg hen herfra?
Lærer	Tydeliggøre, dele og forstå læringshensigter og succeskriterier.	Igangsætte klasserumsdiskussioner, aktiviteter og opgaver, der giver viden om elevernes læring.	Give feedback, der fører læring fremad.
Klasse-kammerater		Aktivere eleverne som ressourcer for hinanden.	
Elev		Aktivere eleverne som ejere af egen læring.	

Eks. på Typer af succeskriterier

1) Delmål

(kan fx sikre, at alle faser er med. De beskriver en kronologi i en proces.)

2) Tjeklister med sidestillede mål

(kan fx tydeliggøre alle elementer i en opgave, og derigennem kvalitetssikre elevernes arbejde.)

3) Succeskriterier med taksonomisk progression

(kan fx sikre at elevernes bevæger sig fra overfladelæring til dybdelæring.)

(Neergaard, 2018)

1) DELMÅL

EKS:

Læringsmål:

Jeg kan arbejde struktureret i min skriveproces

Succeskriterier:

- 1. Jeg kan anvende brainstormingsteknikker til at finde på materiale.*
- 2. Jeg kan disponere mit materiale.*
- 3. Jeg kan bearbejde min tekst sprogligt ved at nuancere min sprogbrug og anvende sproglige virkemidler.*
- 4. Jeg kan bearbejde min tekst, så den bliver korrekt vha. ordbøger, grammatiske oversigter og stavekontrol.*
- 5. Jeg kan læse korrektur på min tekst.*

2) TJEKLISTER

EKS:

Læringsmål:

Jeg kan læse op for hele klassen

Succeskriterier:

- 1. Jeg holder pause ved punktum.*
- 2. Jeg læser højt og tydeligt.*
- 3. Jeg læser med betoning.*
- 4. Jeg udtaler ordene korrekt.*

3) KRITERIER MED TAKSONOMISK PROGRESSION

EKS:

Læringsmål:

Jeg kan indgå i samtaler i forskellige situationer på dansk

Succeskriterier:

- 1. Jeg kan sige korte enkeltstående sætninger.*
- 2. Jeg kan sige flere sætninger efter hinanden.*
- 3. Jeg kan sige flere sætninger efter hinanden og forholder mig til noget af det mine kammerater siger.*
- 4. Jeg kan sige flere sætninger efter hinanden og sammenkæder det, der bliver sagt til større idéer ved fx at generalisere*

Et goofy eksempel på kriteriebaseret evaluering

TILGANG A - summativ vurdering uden kriterier (Opgave > vurdering)

Opgave: Lav en klapsalve på 5 sek.

Vurdering

Hvor godt var det på en skala fra 1-5?

TILGANG B - Formativ vurdering med kriterier
(Opgave > kriterier > vurdering > feedback >
opgave)

Opgave: Lav en klapsalve på 5 sek.

	4	3	2	1
VOLUMEN	Så højt, at jeg ikke kan høre, hvad jeg selv tænker.	Højt, men jeg kan stadig høre sig selv tale.	Højt i nogle dele af forsamlingen, men stille i andre.	Så stille, at jeg kan høre, hvis toilet skyller på det nærmeste toilet.
TEMPO	Højt tempo. Hænderne slår hårdt, hurtig og ivrigt mod hinanden.	Moderat tempo: Hænderne klapper taktfast og bestemt mod hinanden.	Langsomt tempo: Hænder klappes roligt og afdæmpet mod hinanden i et langsomt og urytmisk tempo	Uden tempo: Hænder mødes kun sporadisk og der er pauser, hvor der slet ikke klappes.
DYNAMIK	Bryder pludselig ud og tiltager i styrke. Fader en smule for så at nå nye højder, hvor nogen rejser sig op, pifter, hujer og kaster begejstret ting op i luften.	Bygger op over et par sekunder for så hurtigt at aftage igen.	Ingen ændringer i dynamik – halvhjertet indsats.	Begynder med en stille, pinlig pause. Så begynder enkelte at klappe, men stopper hurtigt igen, fordi sidemanden ikke klapper.

FEEDBACK

- 1) Find en makker
- 2) Giv hinanden feedback og peg på to ting, der kunne gøres bedre i henhold til rubricen
- 3) Overvej et kort øjeblik, hvad du selv vil gøre bedre.

Og så prøver vi lige igen at
lave klapsalven...

3-2-1....

Diskussion med makker:

Hvordan tror i forskellen på summativ vurdering uden kriterier og formativ vurdering med kriterier opleves fra et elevperspektiv?

INSTANT-vurderinger

FORDELE:

- De er repræsentative
- De er forberedelsesfrie.
- De engagerer eleverne både kognitivt og fysisk.
- De får eleverne op af stolene og frem i skoene.
- Mange elever opfatter dem som et underholdende element.
- De giver eleverne en nem kommunikationskanal, der er langt mindre konfronterende end selv at gå til læreren eller at sige noget højt foran hele klassen.
- De skaber dynamik i undervisningen ved at sparke bolden over til eleverne.
- De skaber små rum til, at eleverne kan tænke over egen læring, uden at undervisningens flow brydes.
- De engagerer eleverne i egen læring og giver læreren et hurtigt indblik i, hvor eleverne er i deres læring.

Tommelfingeren

Eks. læringsmål i engelsk: Jeg kan bøje verber i før nutid

Spørgsmål: *"Har I forstået, hvordan man bøjer verberne i før nutid?"*

"Jeg forstår, jeg er klar til at lave opgaven."

*"Jeg er ikke helt sikker på, at jeg forstår,
men jeg prøver."*

"Jeg forstår ikke, jeg har brug for hjælp."

Let og land

Eks. læringsmål i idræt: Jeg kan forklare forskellige koreografiske virkemidler.

Tjekliste:

Jeg kan forklare, hvad en kanon er?

Jeg kan forklare, hvad symmetri/asymmetri er?

Jeg kan forklare, hvad et temposkift er?

Stoplysvurdering

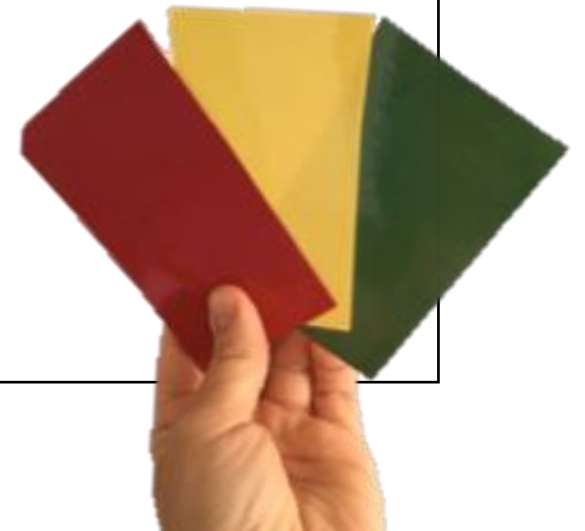
Eks. læringsmål i biologi: Jeg kan forklare centrale begreber i emnet økologi.

Succeskriterier:

Jeg kan forklare, hvad en uorganisk forbindelse er.

Jeg kan forklare, hvad et økosystem er.

Jeg kan forklare, hvad en abiotisk faktor er.

Legoklodser

- Jeg er helt med
- Jeg er ikke helt sikker på, om jeg forstår. Forklar lidt mere.
- Nu tabte jeg tråden, jeg har brug for en ny forklaring

Håndbarometer

Eksempel fra fysiktime: Efter gennemgang af forsøg.

Spørgsmål: "Er I klar til at gå i gang med forsøget?"

- Jeg har forstået det hele. Jeg går i gang og kan evt. hjælpe andre

- Jeg har forstået det meste. Jeg går i gang.

- Jeg tror, jeg har forstået det, men jeg er ikke sikker. Jeg prøver at gå i gang

- Jeg vil gerne have det forklaret en gang til.

- Jeg forstår det slet ikke.

Tjek UD

"På en skala fra 1-5, hvor højt var dit læringsudbytte i timen i dag?"

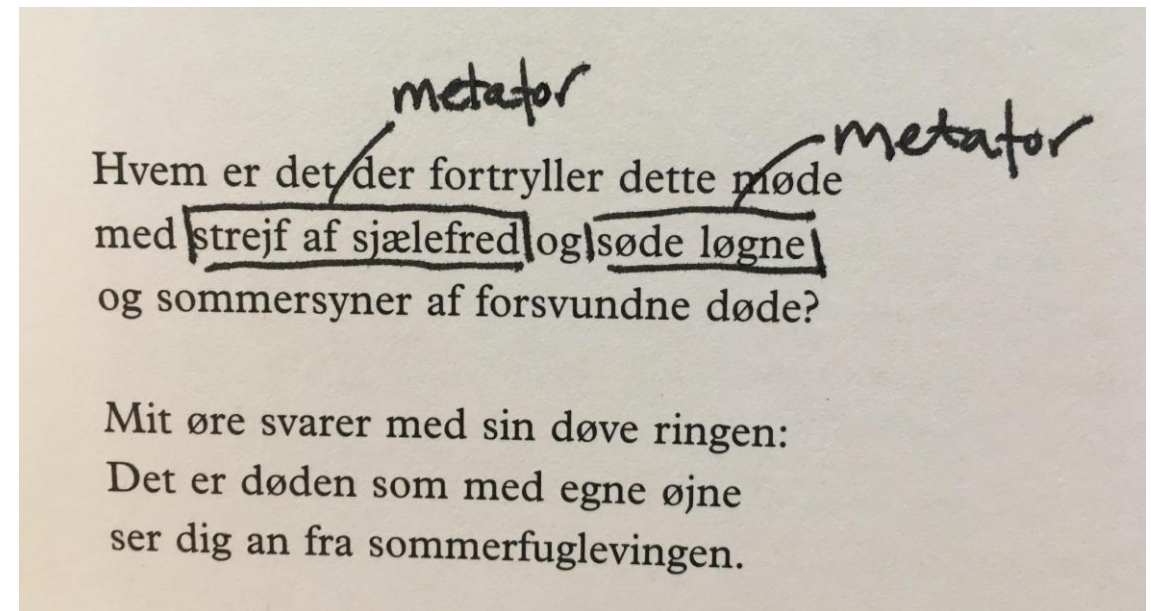
"På en skala fra 1-5, hvor godt føler du, at du er med i det her tema?"

PAS-kontrol

Eksempel med læringsmål i dansk: Jeg kan identificere forskellige sproglige virkemidler.

Opgave: Find to metaforer/litoter/anaforer etc. i teksten.

REFLEKSION:

Hvordan kunne instant-vurderingerne
indgå i din/jeres undervisning i
praktikken?